

NEFROLOJİ BİLİM DALI HEMODİYALİZ ÜNİTESİ KRONİK BÖBREK HASTALIĞI

FR-HYE-04-406-01

Kronik böbrek hastalığı 3 ay veya daha uzun süren yapısal veya işlevsel bozukluklarıyla giden idrar, kan ya da görüntüleme yöntemleri ile saptanan müzminleşmiş böbrek hasarına verilen genel isimdir. Değişik nedenlere bağlı olarak ortaya çıkar. Günümüzde en sık nedeni şeker hastalığıdır. Ayrıca, kronik glomerülonefrit, kronik tubülointerstisyel nefrit (pyelonefrit dahil), yüksek tansiyon veya kistik böbrek hastalıkları gibi birçok kalıtsal veya edinsel hastalık böbrekte yol açtığı zararlar ile kronik böbrek hastalığına neden olabilir.

Hastalığın 5 evresi vardır. Birinci evrede hastalık olduğu halde böbrekler iyi bir şekilde çalışırlar. Hastalar da ilaçlarını kullanarak yaşantılarına normal bir şekilde devam eder. İlerleyen evrelerde giderek böbrek yetersizliğine ait klinik ve laboratuvar bulguları ortaya çıkıyor. Hastalık bu aşamada genellikle kalıcıdır ve ilaçlar ile tamamen iyileşmez. Ancak uygulanan tedaviler ile ilerlemesi durdurulabilir veya yavaşlatılabilir. En sonuncu evre olan beşinci evreye “son dönem böbrek yetmezliği” denir. Hastalar hayata tutunmak için diyalize veya böbrek nakline ihtiyaç duyarlar.

Son dönem böbrek yetmezliğinde belirti ve bulgular

Sağlıklı insanlarda böbrekler kanı zararlı artıklardan temizler. Böbrek yetersizliği başlayınca kanı temizleme görevi aksayacağı için bu zararlı maddeler vücudumuzda birikir. Hastanın kanında üre ve kreatinin gibi bazı zararlı maddeler yükselir. Vücudun kimyasal dengesi bozulur. Ayrıca kan tuzları normal sınırların dışına çıkar. Bunların içinde en önemlisi potasyum adı verilen özel bir tuzdur. Kan potasyumu normalin çok üzerine çıkarsa hayati tehlike belirir.

Hastalık hiçbir belirti vermeyebilir. En sık görülen belirtiler göz kapaklarındaki şişlikler ve kan basıncının yükselmesidir. İleri evrelerde aşırı yorgunluk hali, ellerde, yüzde ve ayaklarda şişlik, bulantı ve kusma, nefes darlığı ve uyuma güçlüğü gibi şikayetler de ortaya çıkar.

Son dönemde böbreğin görevlerini yerine getirecek başka tedavi yöntemlerini hızla uygulamak şarttır. Kronik böbrek yetmezliği eskiden mutlaka ölüme yol açmaktaydı. Ancak, günümüzdeki yeni teknolojiler ile artık çok etkin bir şekilde tedavi edilmektedir. O nedenle, son dönem böbrek yetmezliğinden korkmamak, fakat bu hastalığa karşı bilinçli olmak gerekir.

Son dönem böbrek yetmezliğinde tedavi seçenekleri

Son dönem böbrek yetmezliği olan hastalarda böbreğin görevlerini üstlenecek başka tedavi yöntemlerinin uygulanması gereklidir. Bu yöntemler 2 başlıkta incelenir: diyaliz ve böbrek nakli.

Diyaliz

Diyaliz özel zarlar kullanarak hastanın kanındaki zararlı maddeleri süzmek ve böylece kanı temizlemektedir. Halen ülkemizde diyaliz sayesinde hayatını sürdüren hasta sayısı 60 bini aşmıştır.

Diyaliz iki şekilde uygulanabilir:

1. Hemodiyaliz (makine) diyalizi
2. Periton (karın) diyalizi

Böbrek Nakli

Hastaya yeni bir böbrek takarak vücuttaki zararlı artıkları temizlemektir. 2017 verilerine göre böbrek bekleme listesinde 21 bin 569 kişi bulunuyor. Böbrek nakli olan hasta sayısı 14 bini aşmıştır. Böbrek nakli de iki ayrı vericiden yapılabilir: canlı veya kadavra (beyin ölümü olan kimseden) verici.

Hazırlayan AD/BD/Birim : Nefroloji BD

İlk yayın tarihi : 20.11.2017

Rev No : 00

Rev Tarihi :

Sayfa 1 / 1